

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Тодорка Тодорова Велинова
СУ „Св. Климент Охридски”

за дисертационния труд на редовен докторант Валентина Иванова Чилева на тема: **Проблемните ситуации в обучението по математика в трети клас**

за присъждане образователна и научна степен „доктор”,
в област на висше образование 1. Педагогически науки
професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по...
Докторска програма „Методика на обучението по математика в началните класове“

Научен ръководител доц. д-р Янка Стоименова

Представеният дисертационен труд разглежда възможностите за развиване на познавателния потенциал на учениците от трети клас при обучението по математика. Вниманието на докторантката е насочено към преодоляване на механичното натрупване на информация чрез включването на учениците в проблемни ситуации, които водят до трансфер на наличните знания за решаване на субективно нови за тях математически проблеми. В този смисъл изследването е изключително актуално както в теоретичен, така и в практически аспект.

Дисертационният труд е структуриран в увод, четири глави, заключение, библиография и приложения. Основният текст е в обем 356 страници. Резултатите са представени в 34 таблици, 40 диаграми, 46 фигури, анкетна карта. Включени са и 10 приложения. Литературните източници са представени чрез 205 публикации, от които 167 на кирилица (български и руски език) и 35 на латиница.

В *увода* докторантката представя програмната ориентация на изследването: актуалност на проблематиката, теоретичните и експерименталните параметри на дисертацията.

В прецизното очертаване на обекта и предмета на изследването и точно формулираните цел, задачи и хипотеза на проучването, се открояват ясно определени позиции на докторантката за разкриване на закономерностите

при използване на експерименталния модел за работа с учениците в трети клас и при неговото апробиране в съответните условия.

В *първа глава* са представени теоретичните основи на изследването в два аспекта: *ретроспективен*, в който са представени аналитично източници, явяващи се базисни при изграждане на система за решаване на математически проблемни ситуации и *актуален*, при който са проучени и представени аргументирано съвременните проблеми и идеи за овладяване на стратегии за решаване на проблемни задачи.

Във *втора глава* детайлно е извършен дидактико-методически анализ на актуалното състояние на учебно-възпитателната работа по математика по посока на проучвания проблем. Представена е характеристика на нормативната база на обучението по математика в трети клас и мястото на проблемните ситуации в този контекст. Уточнена е системата от процедури за диагностициране на математическите знания и умения на учениците.

В *трета глава* аргументирано е представена методическата система за обучение, технологията и вариантите за изграждане на умения за решаване на проблемни ситуации в уроците по математика.

В *четвърта глава* е направен анализ на резултатите от разработения технологичен модел, апробиран в експерименталните класове. Анализът на резултатите по уточнените критерии и показатели са довели докторантката до значими изводи за успешна и ефективна организация проблемно-познавателната дейност на учениците по математика трети клас.

Основни научни и практико-приложни приноси на изследването:

- Компетентно и аналитично са интерпретирани проучените концепции за генезиса и актуалното състояние на механизмите за провокиране на изследователски нагласи у учениците чрез прилагане на проблемни ситуации в учебния процес.
- Представен е теоретичен модел за изследване и развиване уменията за решаване на проблемни ситуации по математика в условията на недостатъчна теоретична информация и липсата на методически разработки в съвременната педагогическа практика.

- Създаден и апробиран е технологичен модел за адекватно реализиране на процеса на решаване на проблемни ситуации по математика в трети клас.
- Коректно представеният и аргументиран сравнителен анализ на резултатите от проучването в експерименталните и контролните класове потвърждава ефекта на технологичния модел за решаване на математически проблемни ситуации в трети клас.
- Статистически се доказва съдържателната валидност на експеримента както и ефекта на представения модел за математическо развитие на учениците и се очертават ясно формулирани изводи и методически препоръки за работа в трети клас.

Препоръки и въпроси:

- Предложеният дисертационен труд дава възможност за разширяване на възрастовия обхват при бъдещи изследвания.
- Как виждате проблема, който проучвате в контекста на европейските изисквания за овладяване на ключови компетенции за учене през целия живот.

Авторефератът и научните публикации на докторантката съответстват на изискванията за придобиване на научни степени и отразяват съществени страни от съдържанието на дисертацията.

Заключение:

Дисертационният труд представлява завършено научно изследване, което е съобразено с изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Р България и Правилника за неговото приложение.

Оценката ми за дисертационния труд, автореферата и научните публикации на докторантката е **положителна**. Постигнатите резултати, формулираните изводи и доказаните научни приноси и постижения в теоретичен и практически аспект, ми дават основание да предложа пред научното жури на редовния докторант **Валентина Иванова Чилева** да **бъде присъдена образователната и научна степен „доктор“**.

15.11.2017 г.

София

Подпис:

Доц. д-р Тодорка Велинова